

LEHEMBRE, Edgar (Schelle 9 augustus 1903 – Wilrijk 13 november 1970).

Was als scholier aan het Koninklijk Atheneum van Antwerpen en als student geneeskunde in Leuven lid van de katholieke Vlaamse studentengilde Leven is Streven van Niel en omstreken, een afdeling van de gewestbond Boom van het **Algemeen Katholiek Vlaamsch Studentenverbond**. In Leuven maakte Lehembre de studentenrevolte tegen de academische overheid mee en de reacties op de **Bormsverkiezing** van 1928. Begin de jaren 1930 was hij actief in de Antwerpse **Kristene Vlaamse Volkspartij** (KVV). Hij profileerde zich als **Groot-Nederlander** en verzette hij zich tegen het

federalisme, het parlementarisme en de Gods-vrede.

In het Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV) werd Lehembre in 1936 leider van het gewest Antwerpen-Noord en volgde hij op 27 maart 1938 Hilaire Gravez op als leider van het Algemeen Vlaamsch Nationaal Jeugdverbond (AVJN). Staf de Clercq verwachtte van hem dat hij de jeugd zou opleiden volgens de politieke opvattingen van het VNV. Lehembre gaf de jeugdbeweging een wet en statuten en besteedde veel aandacht aan kadervorming.

In mei 1940 werd Lehembre gearresteerd en via Orléans naar het kamp van Le Vernet d'Ariège in het zuiden van Frankrijk gevoerd (Spooktreinen). Terug in Vlaanderen in augustus 1940 nam hij de leiding van het AVJN weer op zich en werd hij in juli 1941 leider van de Nationaal-Socialistische Jeugd Vlaanderen (NSJV). Hij trachtte de NSJV uit te bouwen tot een autoritaire en totale jeugdbeweging. Organisatorisch stond ze los van het VNV, maar de VNV-leiding verwachtte dat ze "met het oog op het gemeenschappelijk doel, in volledige overeenstemming met de eenheidsorganisatie, het VNV, (zou) arbeiden". Onder Lehembres leiding namen NSJV'ers deel aan Hitler Jugend-weersportkampen, Germaanse Landdienst, Langemarck-Studium en Kinderlandverschickung. Hij hechtte veel belang aan sport en lichamelijke opvoeding en

Edgar Lehembre werd in 1938 leider van het AVNJ en in 1941 leider van de NSJV. Hij kreeg veel kritiek op zijn beleid, zowel vanwege de jeugd als vanwege de Duitsers. Hij werd veroordeeld wegens collaboratie en kwam vrij in 1951. (AMVC)

maakte de NSJV in 1942 lid van het Europees Jeugdverbond.

Binnen de jeugdbeweging groeide evenwel verzet. Lehembre werd verweten dat hij te aarzelend optrad tegen de Duitsers, niet over voldoende gezag beschikte en de Groot-Nederlandse, Dietse gedachte onvoldoende aan bod liet komen. Van Duitse kant werd hij ervaren als te katholiek, te Diets en als “een slippendrager van Staf de Clercq”. Op 20 november 1943 nam hij ontslag als jeugdleider, nadat hij zware kritiek had geuit tegenover de bezetter aangaande de oprichting van de **Hitlerjeugd Vlaanderen**.

De krijgsraad van Antwerpen veroordeelde Lehembre op 5 december 1944 tot de doodstraf en bevestigde het vonnis in augustus 1945. In juli 1948 werd de straf omgezet in levenslange dwangarbeid. Hij verbleef in de hoofdgevangenis van Sint-Gillis-Brussel tot maart 1951. Na zijn vrijlating vestigde hij zich als huisarts in Antwerpen en hield zich niet meer met politiek bezig.

LITERATUUR: B. de Wever, *Greep naar de macht. Vlaams-nationalisme en Nieuwe Orde. Het VNV 1933-1945*, 1994.

ILLUSTRATIE(S), zie: Jetje Claessens, Hendrik Elias, Joris Vansteenland.

FRANS VAN CAMPENHOUT